

A Szlovákiai Magyar Írók Társasága
TÁJÉKOZTATÓJA

Megvalósult és tervezett rendezvények. Képek az Író Társaság életéből.

Összeállította: Nagy Erika
Képek: Nagy Erika

t
e
l
k
é
l
e
m

ISZKÉLŐ

Fellinger Károly kapta a Simkó-díjat

Május 19-én, Diószegen, a Talamon Alfonz Emlékesten Fellinger Károly vehette át a Simkó-díjat, Ilka vára című könyvéért. A tetszetős kivitelű mesekönyv „Mátyusföldi és felső-csallóközi mesék, mondák, anekdoták Fellinger Károly gyűjtéséből és feldolgozásában” alcímmel látott napvilágot a Vámbéry Polgári Társulás kiadásában. A negyven mesét, negyven mondát és tíz anekdotát tartalmazó kötetet Schall Eszter varázslatos, elbűvölő rajzaival illusztrálva vehetik kézbe a legfiatalabb olvasók. A díjazottat Bobory Zoltán, a Magyar Írószövetség tagja méltatta, a díjazott könyv Tojástánc című meséjét pedig Ollé Erik színművész olvasta fel.

A Talamon Alfonz Emlékestet Hodossy Gyula, az SZMÍT elnöke nyitotta meg, közreműködött Buják Andor szaxofonon és Bohus Zoltán zongorán, Ollé Erik színművész pedig felolvasta Talamon Alfonz Apám szeretője című novelláját. A jelenlévők megkoszorúzták Talamon Alfonz szobrát, ahol Király Farkas, a Magyar Írószövetség tagja mondott beszédet.

KIRÁLY FARKAS

Idézve és emlékezve

„Tudhatjátok, szó sincs hengegésről, barátaim”, mikor itt állva Talamon Alfonz diószegi szobra előtt arról szólok, hogy az itt látható szobor által és előtt olyan íróra emlékezünk, aki, bár korán távozott közülünk, mégis azon jelentős és kiemelkedő prózaírók közé tartozik, akik meghatározzák – vagy meghatározhatnák – a kortárs magyar irodalmat.

Talamon Alfonz életművéről beszélve kijelenthetjük: nem írt sokat, nem volt sok ideje írni, hiszen életében három, majd posztumusz egy kötete jelent meg 1988 és 1998 között. Most, itt lehetőséget kapva az emlékezésre, bizony nincs könnyű dolgom: hiszen, bár nagyjából ugyanazon generációhoz tartoznánk, történelmi és geográfiai okokból nem ismerhettem személyesen Talamon Alfonzt. Így hát nehéz az emlékezés is, hiszen nem ismertem a szava járását, a mozdulatait, a gesztusait. Így nem marad más, minthogy Talamon Alfonzt az írásaiból idézzem fel.

„Megvallom nektek, barátaim, a félelem fog el”, amikor Talamon Alfonz prózájáról kell beszélnem. Arról a prózáról, amely a nyolcvanas évek második felében és a kilencvenes évek első felében született. Abban a furcsa átmenetben, amikor minden irodalmi megjelenés szinte eseményszámba ment, amikor egy könyv megjelenése – mondhatnánk: még – esemény tudott lenni. Talamon Alfonz első kötete 1988-ban jelent meg *A képzelet szertartásai* címmel, és azonnal felhívta magára a figyelmet. E koncentrált színrelépésből a mai napig is sok mindent megállapíthatunk. Többek között azt, ami a Talamon Alfonz-i próza egyik legszembeszökőbb és mindvégig megmaradó jellegzetessége: a hosszú, sorokon át kigyózó körmondatok, az a bizonyos talamoni hosszúmondat, mely bevonja és magával ragadja az olvasóját. Nem barokkos körmondatról beszélek, hanem hosszúmondatról, mely egy szuszra vezet végig szemünket a sorokon, mely nem hagyja, hogy megpihenjünk, nem hagy szabadulni, szorosan a nyelvhez, a szöveghez, a témához köt. Ritmusa van ennek a prózának, olyan ritmusa, mely lassan harminc év távlatából is eleven és magával ragadó. Azt hiszem, prózaírónak nem kell egyéb dicséret, mint hogy a szövegei állják az idő kihívásait. A kötet első elbeszélése, *Az utolsó író memoárja* című, így indul: „Kezdem azzal, hogy már olyan öreg vagyok – memoárt írok. Élete alkonyán az ember általában visszaemlékezéseinek lapjain dolgozik. Ez ugyanolyan tevékenység, mint fiatal korban a családalapítás. Némi büszkeség is tartozik ehhez a munkához. Elvégre, az ember a halhatatlanságból faragja koporsódeszkáit. Ez főleg akkor elkerülhetetlen, ha az ember világhírű író. Mert én világhírű író vagyok.” Talamon Alfonz memoárját nem saját maga írja, nem tudhatunk meg immár semmit mindabból, amit nem mesélt el, nem fogalmazott történeté. Az ő memoárját a magyar irodalom, a magyar irodalomtörténet írja. A kettő együttesen – csak oda kell figyelni. Az irodalomtörténet újra és újra elvégzi a feladatát, megjelentek és jelennek meg munkák, dolgozatok Talamon Alfonz munkásságáról: kevesen mondhatják el Talamon generációjából, hogy monográfia született róluk a Kalligram Tegnap és Ma sorozatában.

„Az eszetekbe jut-e, barátaim, ilyentájt”, hogy a magyar prózairodalom bizonyos, azóta erős tendenciát felmutató vonásai, már akkor, a kilencvenes évek elején, majd a posztumusz megjelent kötetben szintén jelen voltak? Az 1998-ban megjelent, *Samuel Borkopf: Barátainnak, egy Trianon előtti kocsmából* című kötet egyszerre alakítója, folytatója és megelőlegezője a magyar próza némely poétikai jellegzetességének. Az írás pár évvel Bodor Ádám *Sinistra körzete* után születik, nem sokkal Tar Sándor *A mi utcánk* című munkája után, és nehezen lehet eldönteni, hogy novellaciklus vagy éppen regény szeretne lenni. Ez az ingadozás, ez a műfaji játék azóta tendenciaszerűvé vált, viszont akkor és ott sokkal inkább alakítója mindannak, ami azóta történt. És folytatója annak, ahogyan a kiválasztott alak szervezi össze, rendezí valamiféle egységbe – természetesen a helyszínen, a kocsmán kívül – a szövegeket. Talamon Alfonz alakítja és folytatja a Mikszáth, Kosztolányi és Bodor jelentette hagyományt.

„Nem tudom, észrevettétek-e már, barátaim, hogy” Talamon Alfonz írásai, prózája szerves része a magyar irodalomnak, sőt: szerves része ennek az emlékező szövegnek is. Nemcsak megrázó, de szimbolikusként is tekinthető, ahogy a Samuel Borkopf-kötet kézírata egy szó közben félbeszakad: „mikor is kalandor magyar grófok még a múlt század legendákkal telt vi...” Ami megszakad, félbe marad, folytatást igényel. A magyar irodalom, a magyar próza nem feledkezett meg Talamon Alfonzról, a próza tovább él, folytatódik. Hogy őt idézve zárjam az emlékezést: „Elvégre, az ember a halhatatlanságból faragja koporsódeszkáit.”

Szlovákiai magyar szép irodalom 2017

Az antológiát a Szlovákiai Magyar Írók Társasága 2004 óta jelenteti meg azzal a céllal, hogy az olvasóközönség átfogó képet kapjon a szlovákiai magyar irodalom pillanatnyi állapotáról. Az idei kötetet – amely 256 oldal terjedelmű, és 30 szerző művét tartalmazza – Hizsnai Zoltán és H. Nagy Péter állította össze. Helyet kaptak benne elismert irodalmárok, és fiatal, kötetrel még nem rendelkező szerzők is.

Az antológiát július 21-én Dunaszerdahelyen mutatták be az olvasóközönségnek. Hizsnai Zoltán beszélgetőtársa Nagy Erika volt, majd Zakál Gyula előadóművész olvassott fel a jelenlévő szerzők műveiből.

